

МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ТА СТАВЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ХВИЛЯ 2

Аналітичний звіт

ТИ ЯК?

Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

Жовтень 2023

© Gradus Research, 2023

Метод збору інформації: самозаповнення анкет у мобільному додатку

Цільова група дослідження: чоловіки та жінки віком 18-60 років, які проживали у містах з населенням 50К+ на території України до початку повномасштабної війни та мешкають в них зараз

Кількість результативних інтерв'ю:

Хвиля 1: 2001

Хвиля 2: 2000

Період опитування:

Хвиля 1: 22–26 вересня 2022

Хвиля 2: 18–20 жовтня 2023

ТИ ЯК?

Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ (1/2)

ОСОБЛИВОСТІ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Оцінка свого ментального здоров'я	51% визначають свій ментальний стан як середній . Порівняно з 2022 роком, збільшилися частки тих, хто оцінює свій стан як незадовільний (з 8% до 11%) та зменшилась частка тих, хто вважає свій стан задовільним (з 41% до 38%)
	Більшість (81%) оцінює свій стан, спираючись на власні відчуття та переживання (81%).
Емоції, що найбільше переважають останнім часом у настрої	Топ-3 емоції , які відзначають у себе респонденти: втома (46%), напруженість (40%) і надія (36%). Порівняно з 2022 роком, збільшилась кількість тих, хто переживає втому, безсилля, розчарування, розгубленість, відчай та самотність, та зменшилась кількість тих, хто відчуває надію та гордість.
Переживання стресу та сильної знервованості	77% переживали останнім часом ці стани . Цей показник значущо зріс, порівняно з 2022 роком (71%)
	Ті, хто переживав стрес і сильну знервованість останнім часом, основними причинами називають повномасштабну війну з росією (72%), фінансові труднощі (43%) та соціально-політичну ситуацію в країні (34%)
	Ті, хто переживає ці стани через повномасштабну війну, більшість (68%) пов'язують їх з хвилюванням за безпеку близьких
Негативний досвід, що пов'язаний з війною	26% мають досвід перебування поблизу або безпосередньо у зоні активних бойових дій , 24% втратили роботу внаслідок війни . Порівняно з 2022 роком, збільшилися частки тих, хто мають близьких, у який є проблеми з психічним здоров'ям внаслідок війни (з 11% до 14%), тих, хто мають близьких, у який є проблеми з фізичним здоров'ям внаслідок війни (з 9% до 12%), тих, хто втратив близьку людину (з 6% до 9%), а також тих, хто втратив житло (з 3% до 5%)

ДОСВІД ЗВЕРНЕННЯ ЗА ПСИХОЛОГІЧНОЮ ДОПОМОГОЮ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Загальний досвід звернення до спеціаліста	Переважна більшість ніколи не відвідувала психолога/психотерапевта. При цьому порівняно з 2022 роком, збільшилась частка тих, хто не виключають можливості звернення до спеціаліста (з 34% до 42%), та зменшилась тих, хто ніколи і не планує звертатись (з 46% до 38%)
Необхідність у психологічній допомозі впродовж останніх 6 місяців	42% за останні півроку відчували необхідність у психологічній допомозі . При цьому лише 6% звертались до спеціаліста, 31% – не звертались, але думають над цим, що є значуще більше, ніж у 2022 році (26%)
	Серед тих, хто не звертався за психологічною допомогою, 29% пояснюють це своєю впевненістю у тому, що вони можуть впоратися самостійно , а 29% – не вважають, що їх проблеми є достатніми для звернення

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ (2/2)

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

Gradus

ДОВІРА І ОБІЗНАНІСТЬ З ПИТАНЬ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

Довіра до відомих особистостей	45% не довіряють нікому з відомих особистостей у питаннях ментального здоров'я. Цей показник зріс у порівнянні з 2022 роком (37%)
Кому довіряють у питаннях ментального здоров'я?	Найбільше довіряють психологам і психотерапевтам (28%) та психіатрам (18%). При цьому у 2023 році, зріс показник довіри до психіатрів (з 13% до 18%)
Знання програм підтримки ментального здоров'я в Україні	30% опитаних декларують певну обізнаність про наявні в Україні програми підтримки ментального здоров'я. Серед них 19% називають програму «Ти як?» (програма Олени Зеленської)
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Джерела інформації, якими користувались за останній місяць	Найбільше користуються месенджерами (78%), соціальними мережами (71%) та YouTube (68%). При цьому переважна більшість опитаних користується цими джерелами щодня

ОСОБЛИВОСТІ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

ХАРАКТЕРИСТИКИ ПСИХІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ: Хвиля 2*

Відкрите запитання

*Питання було змінено у поточній хвилі.

На слайді представлені альтернативи, які набрали більше 2% згадувань (Загалом)

База: всі респонденти

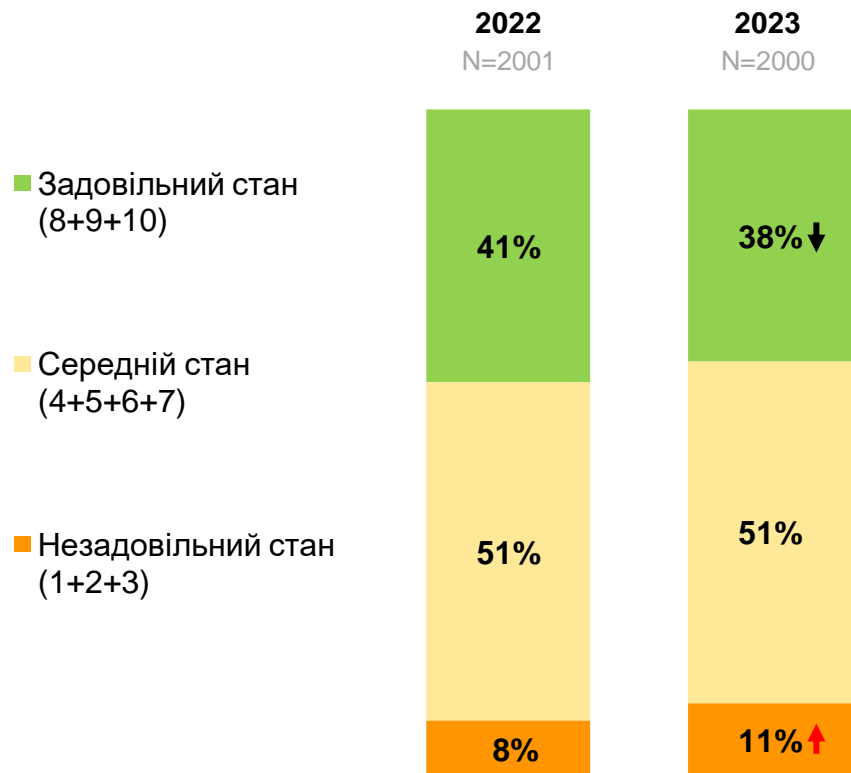
Які характеристики, на Вашу думку, описують психічне благополуччя людини?

СУБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА ВЛАСНОГО МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

Оцінка ментального здоров'я

Як визначають свій стан:

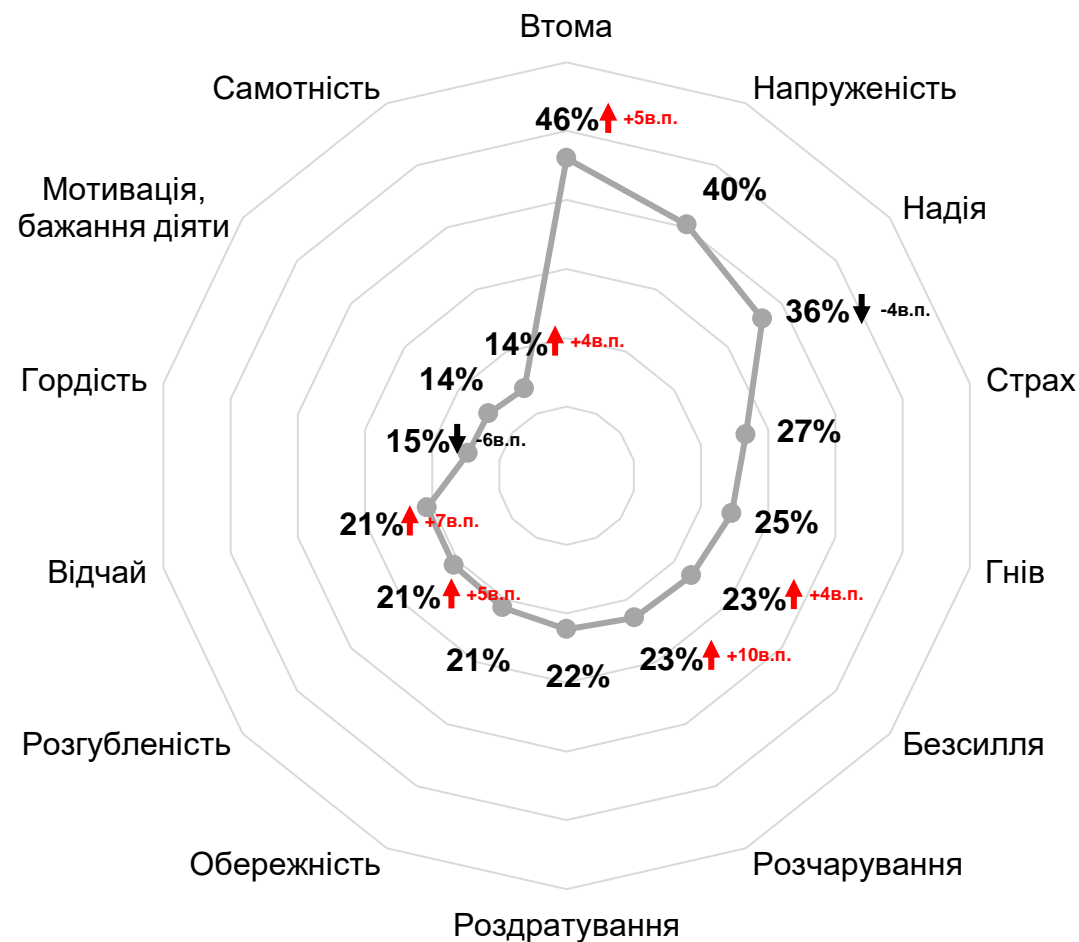
База: всі респонденти

Оцініть, будь ласка, стан свого психологічного (ментального) здоров'я. Дайте відповідь за шкалою від 1 до 10, де 1 означає 'з моїм психологічним здоров'ям багато проблем', а 10 – 'з моїм психологічним здоров'ям взагалі немає проблем'.

На основі чого Ви робите такий висновок?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**, в порівнянні з попередньою хвилиною

ЕМОЦІЇ, ЩО ОСТАННІМ ЧАСОМ **НАЙБІЛЬШЕ ПЕРЕВАЖАЮТЬ** У НАСТРОЯХ УКРАЇНЦІВ: Хвиля 2

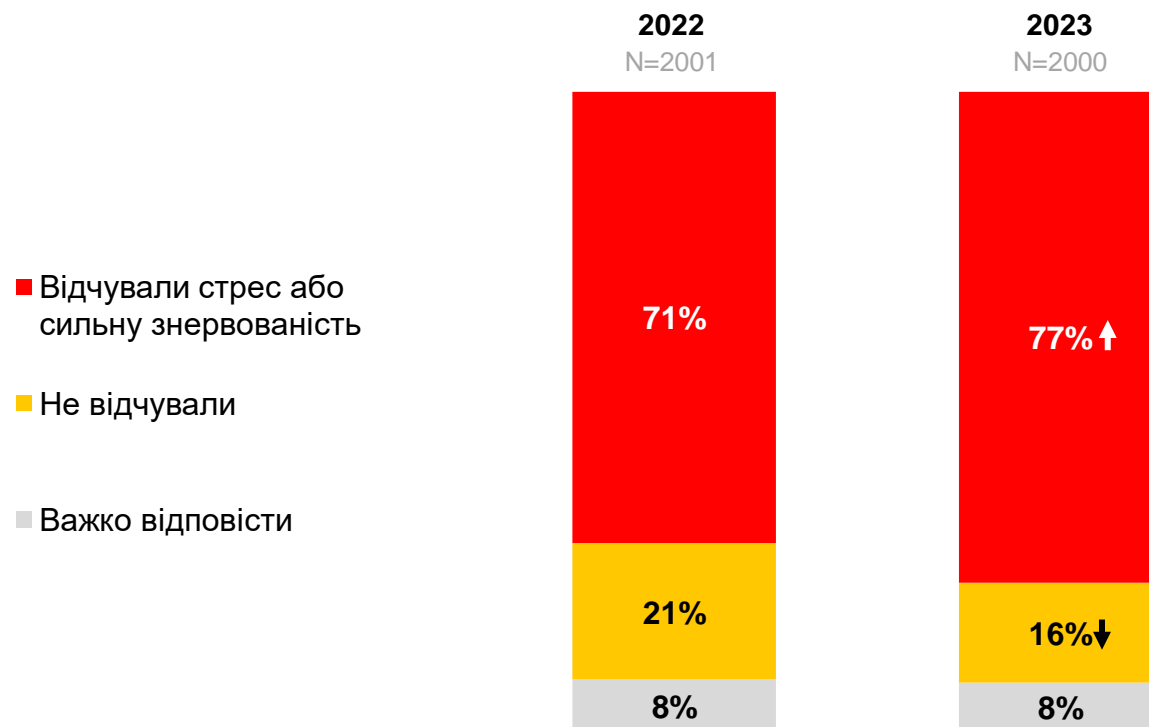

На слайді представлені емоції, які набрали більше 10% згадувань
База: всі респонденти, N=2000
Які емоції переважають у Вашому настрої останнім часом?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**,
в порівнянні з попередньою хвилею

ВІДЧУТТЯ СТРЕСУ ТА ЗНЕРВОВАНОСТІ ОСТАННІМ ЧАСОМ

ПРИЧИНИ ВІДЧУТТЯ СТРЕСУ АБО СИЛЬНОЇ ЗНЕРВОВАНОСТІ ОСТАННІМ ЧАСОМ

ПРИЧИНИ ВІДЧУТТЯ СТРЕСУ АБО СИЛЬНОЇ ЗНЕРВОВАНОСТІ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ПОВНОМАСШТАБНОЮ ВІЙНОЮ

*У першій хвилі було інше формулювання альтернативи «Ризик для життя та висока вірогідність отримати травми»

База: респонденти, які відчували стрес або сильну знервованість останнім часом через повномасштабну війну

Які саме аспекти повномасштабної війни з росією ставали причиною Вашого занепокоєння чи стресу?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**, в порівнянні з попередньою хвилею

ОСНОВНІ СПОСОБИ ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ ТА ЗНЕРВОВАНОСТІ Gradus

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

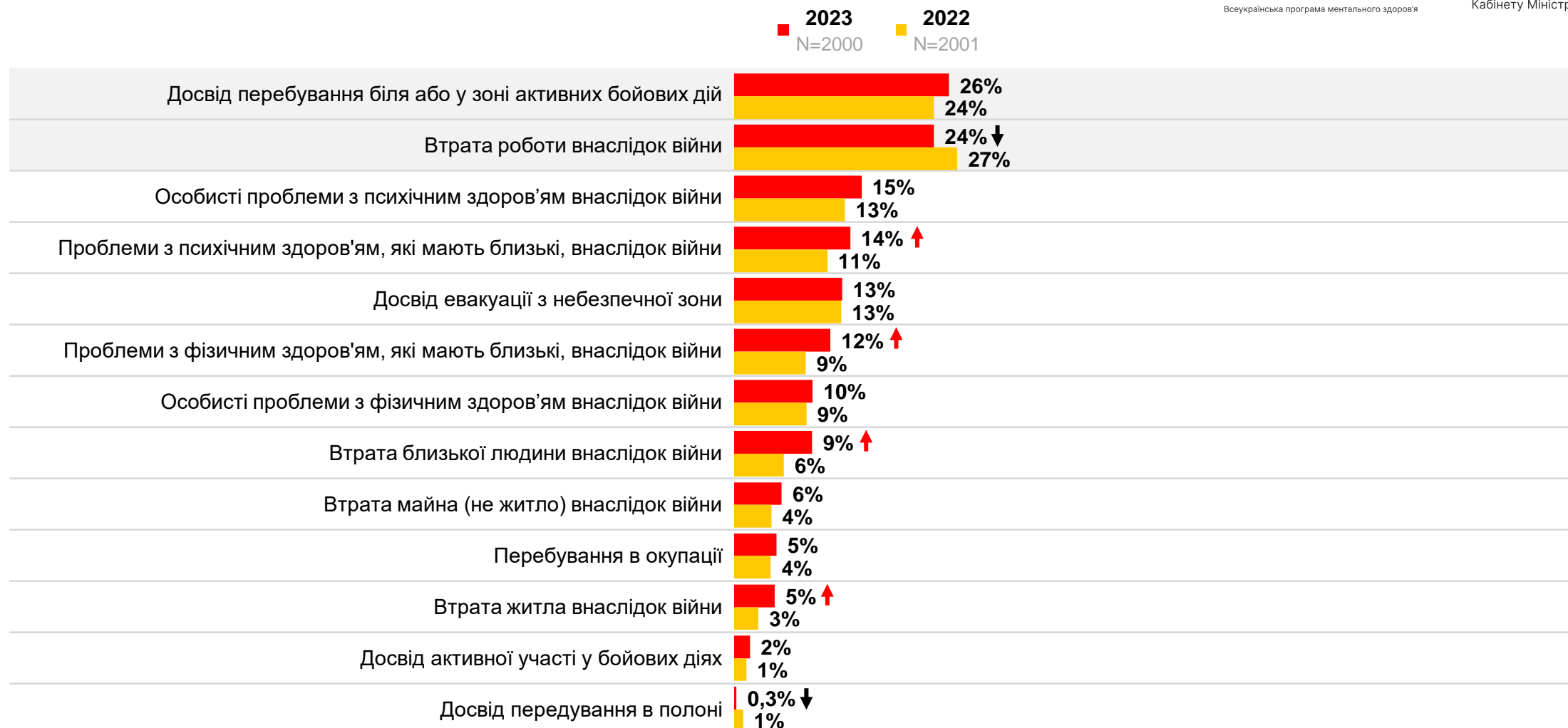
На слайді представлені альтернативи, які набрали більше 10% згадувань
База: всі респонденти
До чого Ви зазвичай вдаєтеся, щоб впоратися із знервованістю або стресом?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**,
в порівнянні з попередньою хвилиною

НЕГАТИВНІ СТАНИ, ЯКІ ВІДЧУВАЛИ ОСТАННІМ ЧАСОМ

НЕГАТИВНИЙ ДОСВІД, ЯКИЙ ОТРИМАЛИ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

ДОСВІД ЗВЕРНЕННЯ ЗА ПСИХОЛОГІЧНОЮ ДОПОМОГОЮ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

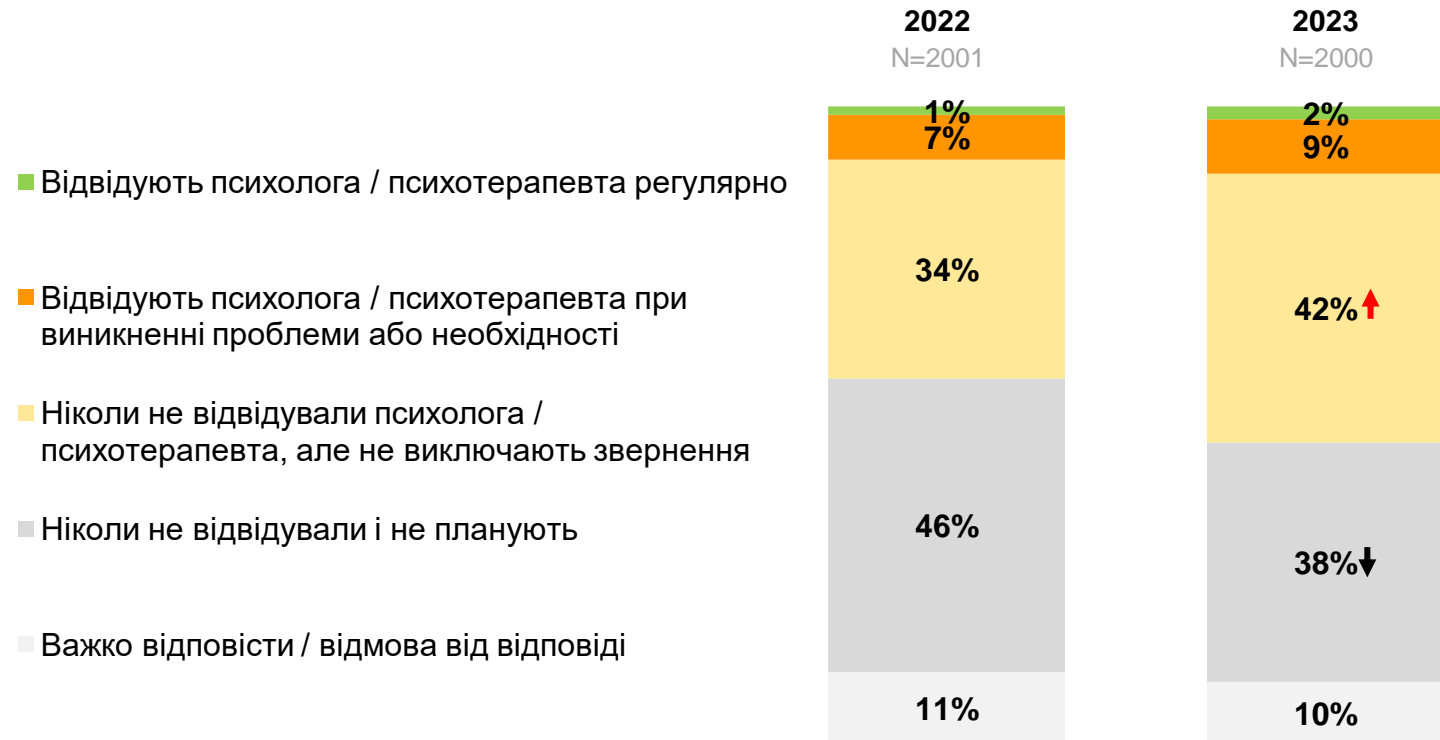
ТИ ЯК?

Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

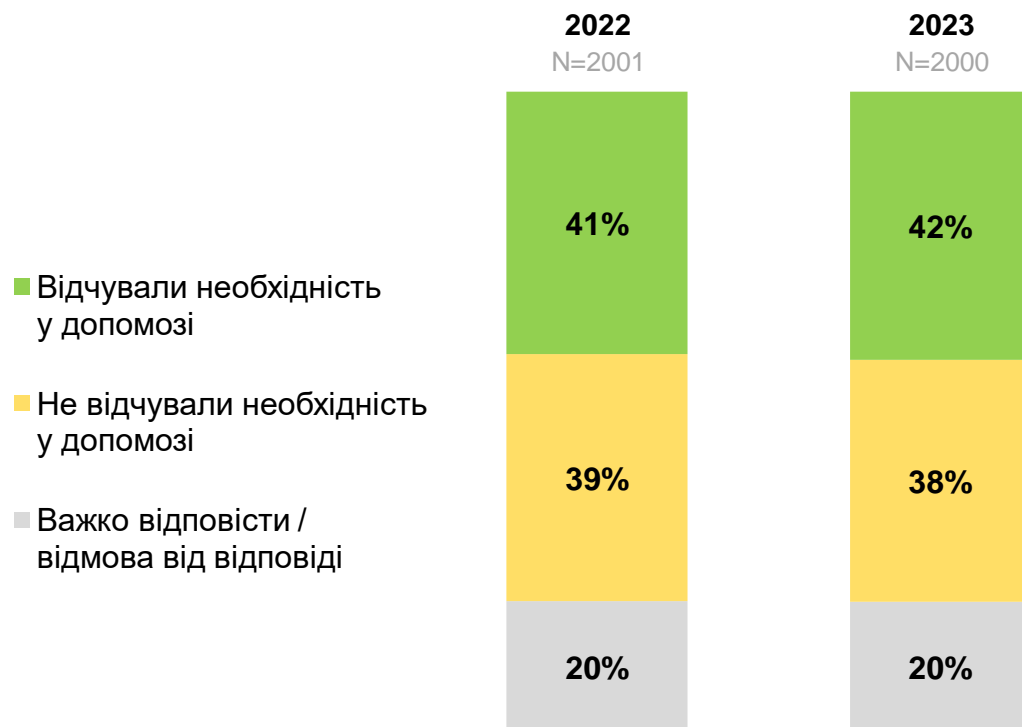
ЗАГАЛЬНИЙ ДОСВІД ЗВЕРНЕННЯ ДО СПЕЦІАЛІСТА

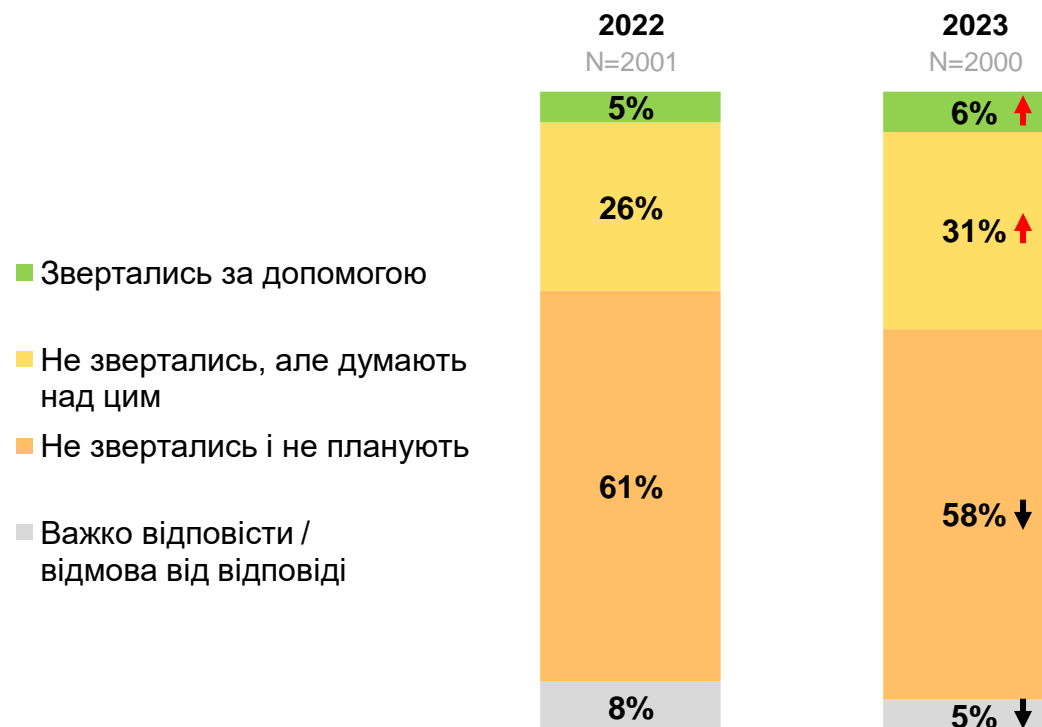

НЕОБХІДНІСТЬ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ДОПОМОЗІ ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ 6 МІСЯЦІВ

Відчуття необхідності у психологічній допомозі

Звернення за психологічною допомогою

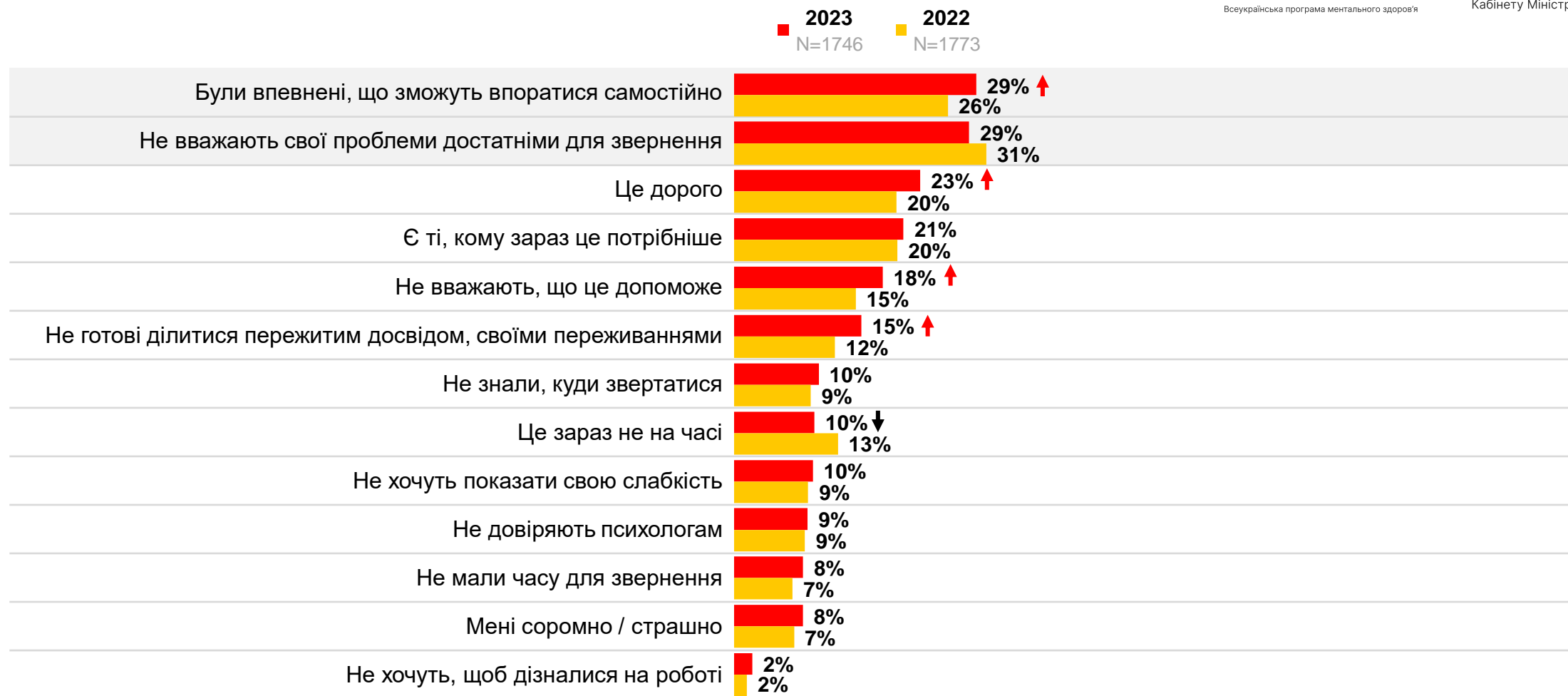

База: всі респонденти

Чи відчували Ви впродовж останніх 6 місяців, що Вам потрібна допомога психологічного характеру (поговорити з кимось, розказати про свій стан)? | Чи зверталися Ви за психологічною допомогою впродовж останніх 6 місяців?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**, в порівнянні з попередньою хвилиною

БАР'ЄРИ ЗВЕРНЕННЯ ЗА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГОЮ

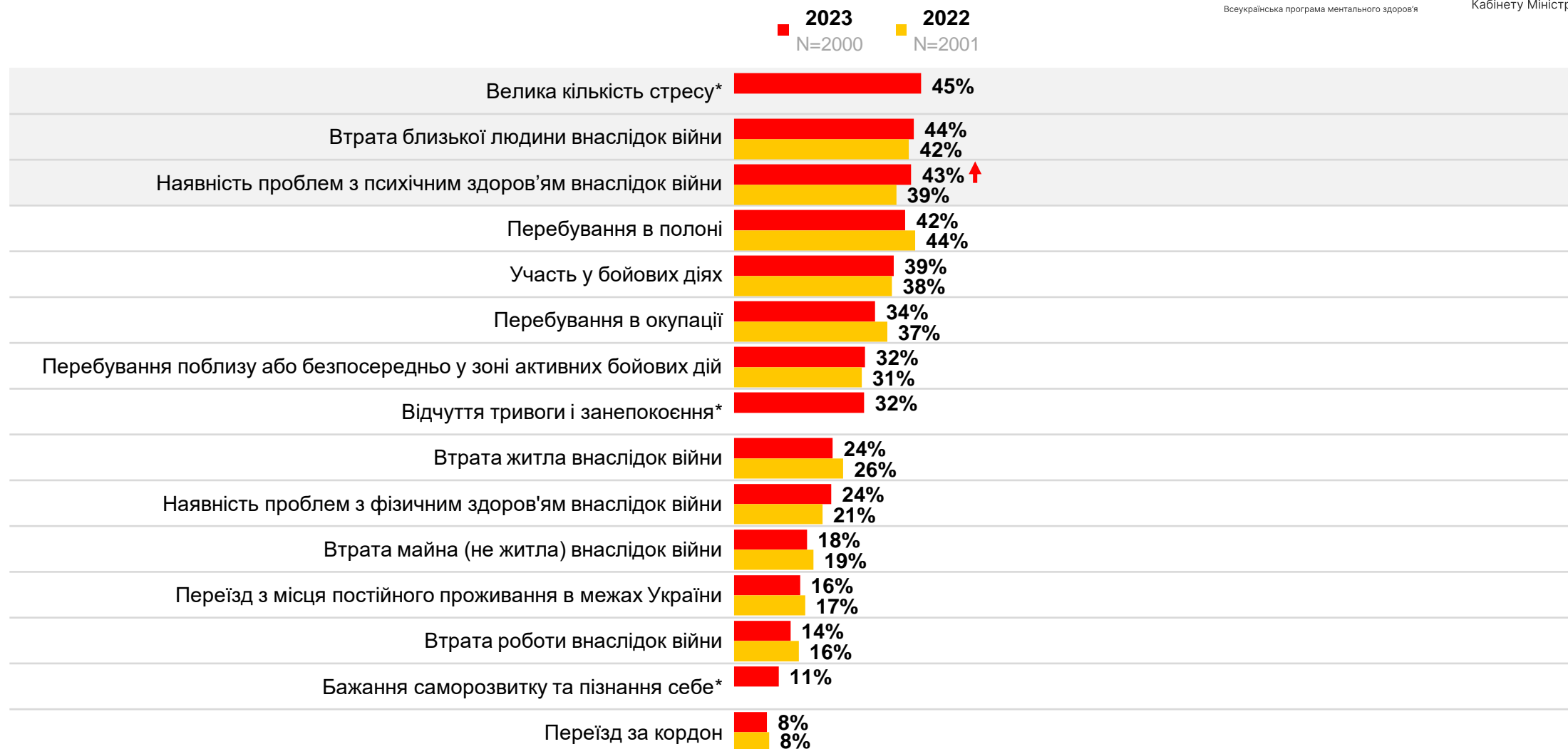
На слайді представлені альтернативи, які набрали більше 2% згадувань (Загалом)
База: ті, хто не звертався за психологічною допомогою впродовж останніх 6 місяців
Чому Ви не зверталися за психологічною допомогою впродовж останніх 6 місяців?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**,
в порівнянні з попередньою хвилиною

ДОСТУПНІСТЬ НАДАВАЧІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ

ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ВВАЖАЮТЬСЯ ДОСТАТНІМИ ДЛЯ ЗВЕРНЕННЯ ЗА ПСИХОЛОГІЧНОЮ ДОПОМОГОЮ

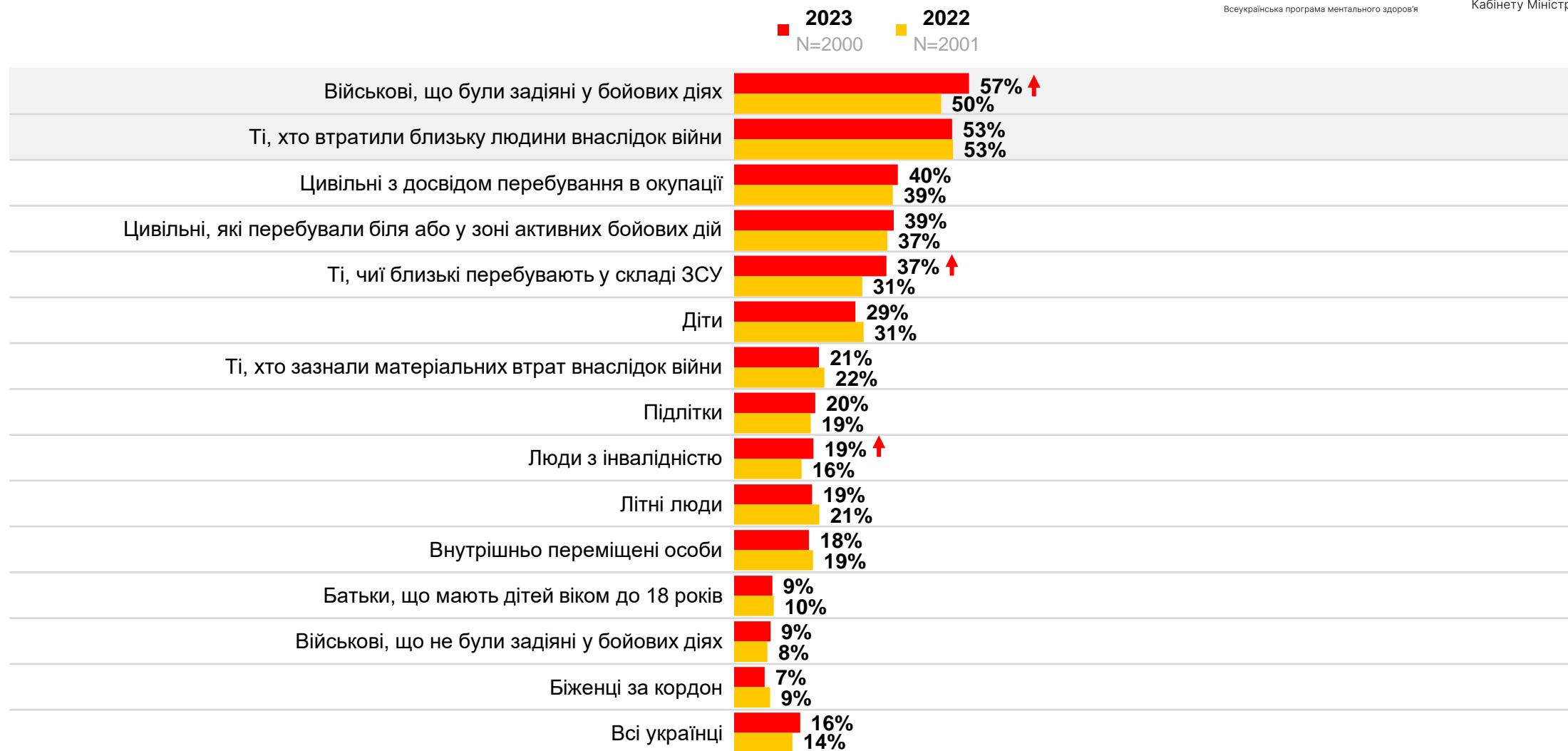
*Альтернативи були додані у другій хвилі

База: всі респонденти

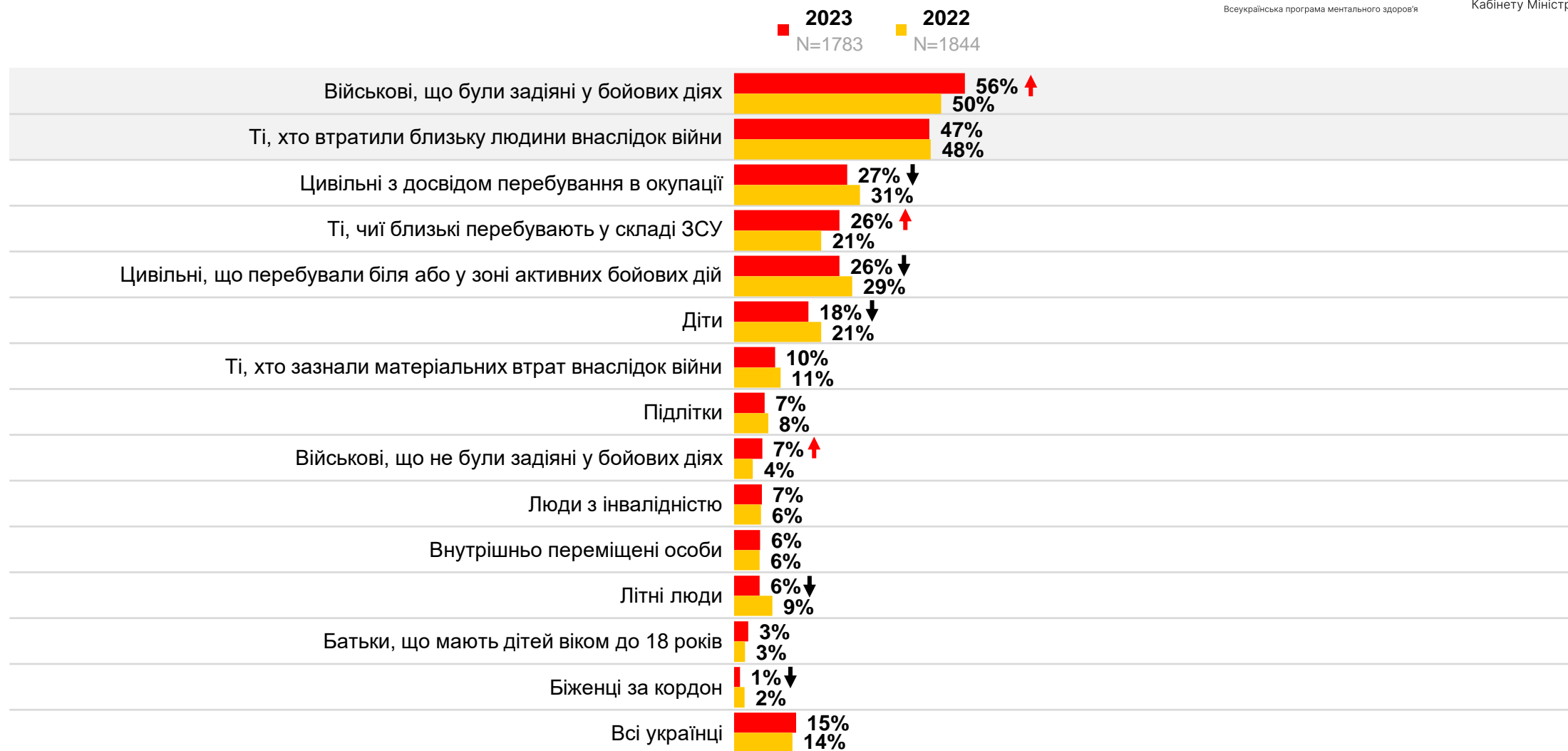
Що з нижченаведеного Ви вважаєте достатньою проблемою для звернення за психологічною допомогою?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**,
в порівнянні з попередньою хвилею

ГРУПИ ЛЮДЕЙ, ЯКІ НАРАЗІ ПОТРЕБУЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

ГРУПИ ЛЮДЕЙ, ЯКІ НАРАЗІ **НАЙБІЛЬШЕ** ПОТРЕБУЮТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

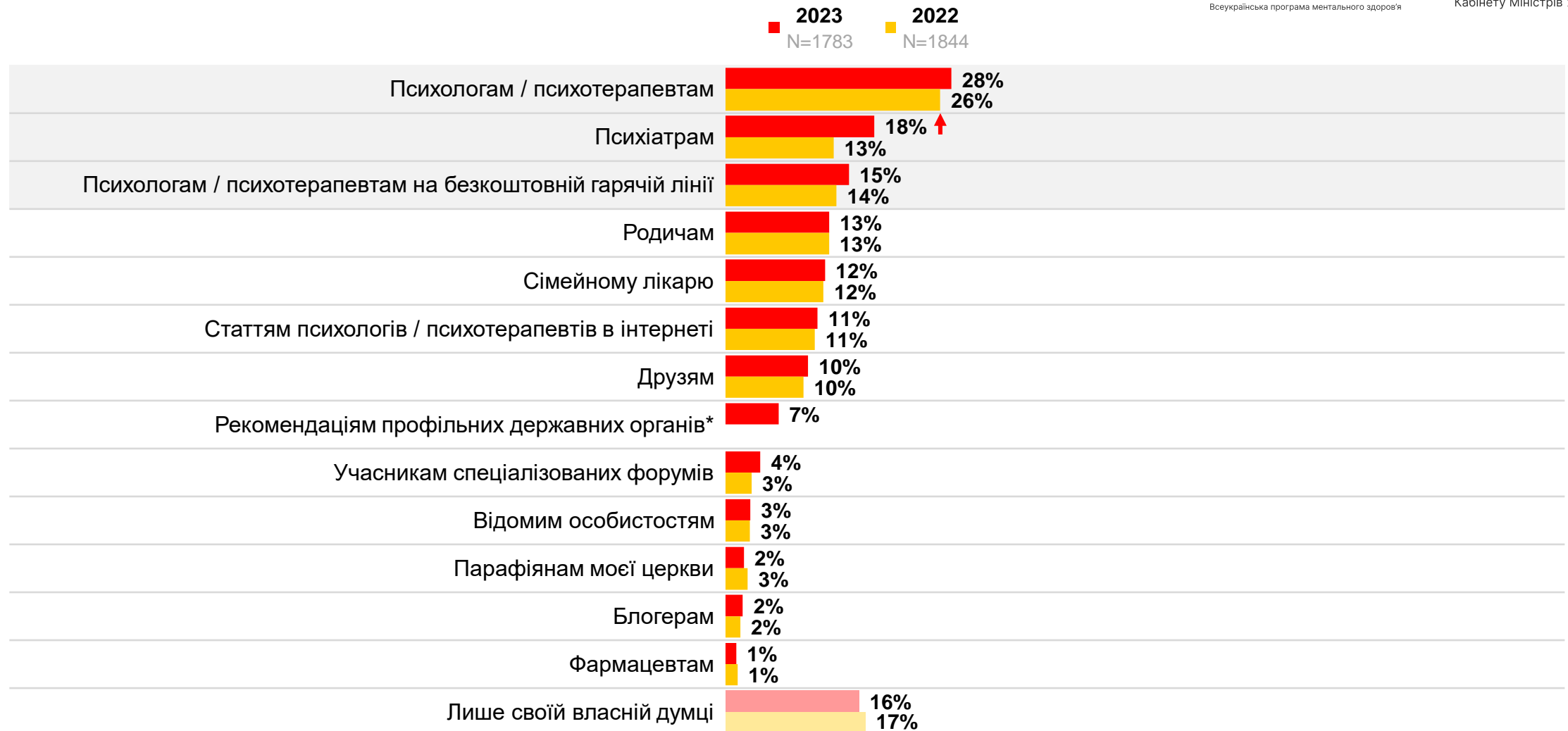

ДОВІРА І ОБІЗНАНІСТЬ З ПИТАНЬ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

ДОВІРА ДО ОСІБ / ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ У ПИТАННЯХ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

*Альтернатива була додана у другій хвилі

База: всі респонденти

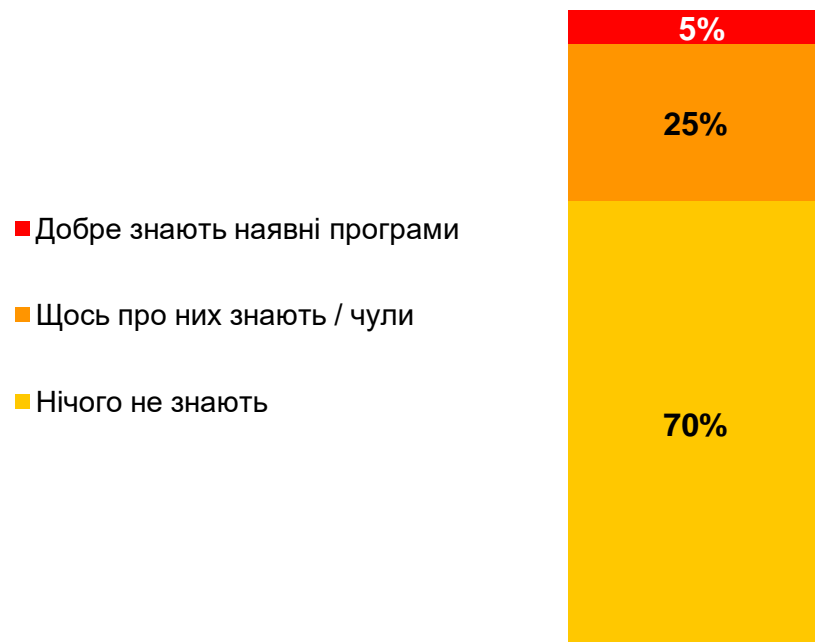
Яким з нижченаведених осіб / джерел інформації Ви довіряєте у питаннях психічного здоров'я?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**, в порівнянні з попередньою хвилею

ЗНАННЯ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: Хвиля 2

Рівень знання

База: всі респонденти, N=2000

Програми, які знають* (відкрите запитання)

База: респонденти, які хоча б щось знають/чули про програми підтримки ментального здоров'я в Україні, N=597

*Представлені альтернативи, які набрали більше 1% згадувань (Загалом)
Чи знаєте Ви про які-небудь програми підтримки ментального здоров'я в Україні? | Які програми підтримки ментального здоров'я в Україні Ви знаєте? (відкрите запитання)

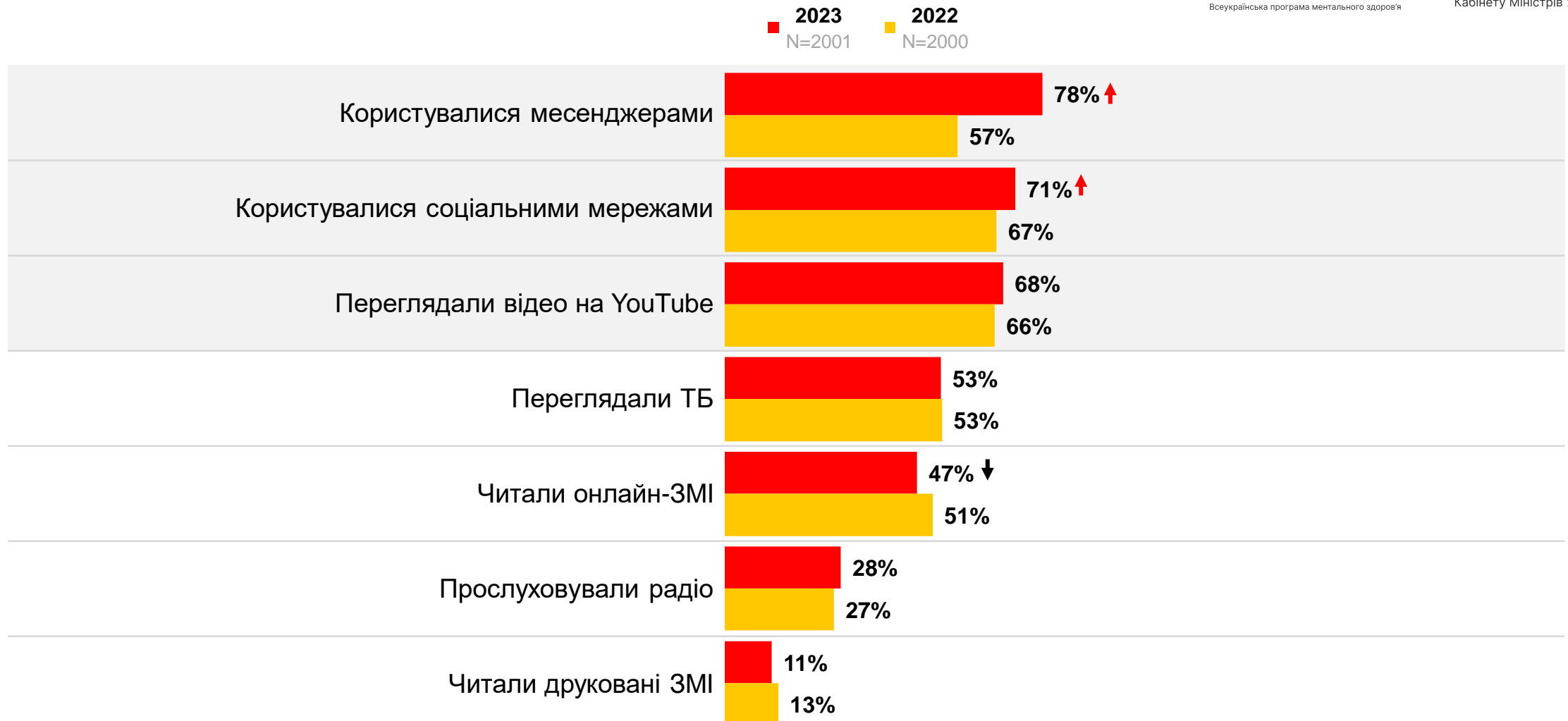
ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

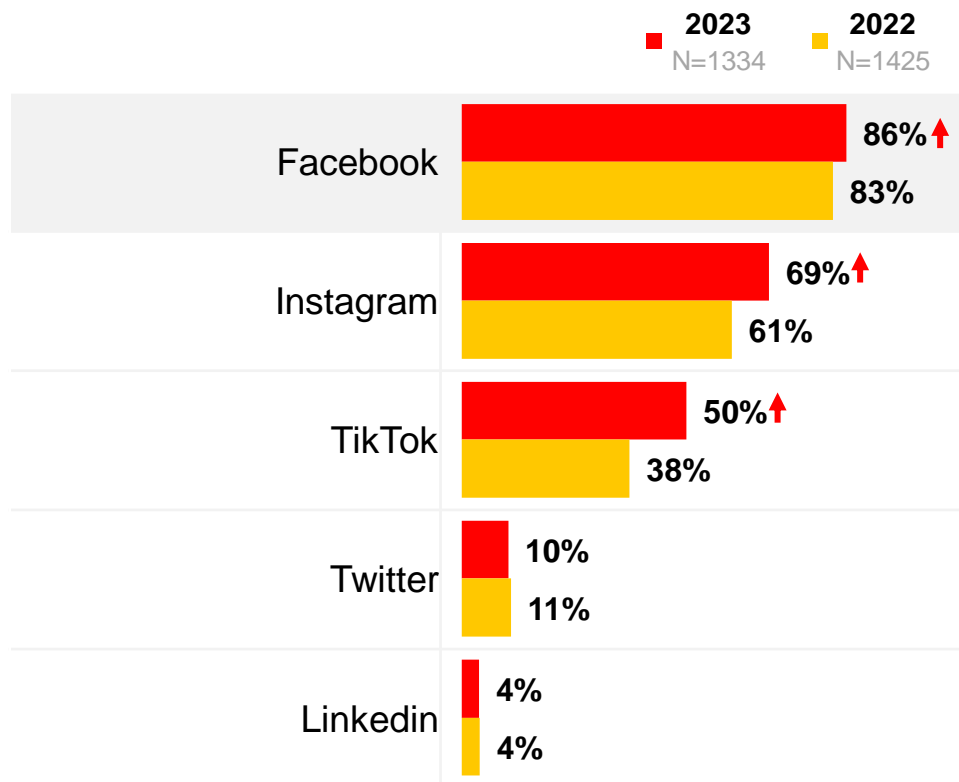

ДЖЕРЕЛА, ЯКИМИ КОРИСТУВАЛИСЯ ЗА ОСТАННІЙ МІСЯЦЬ

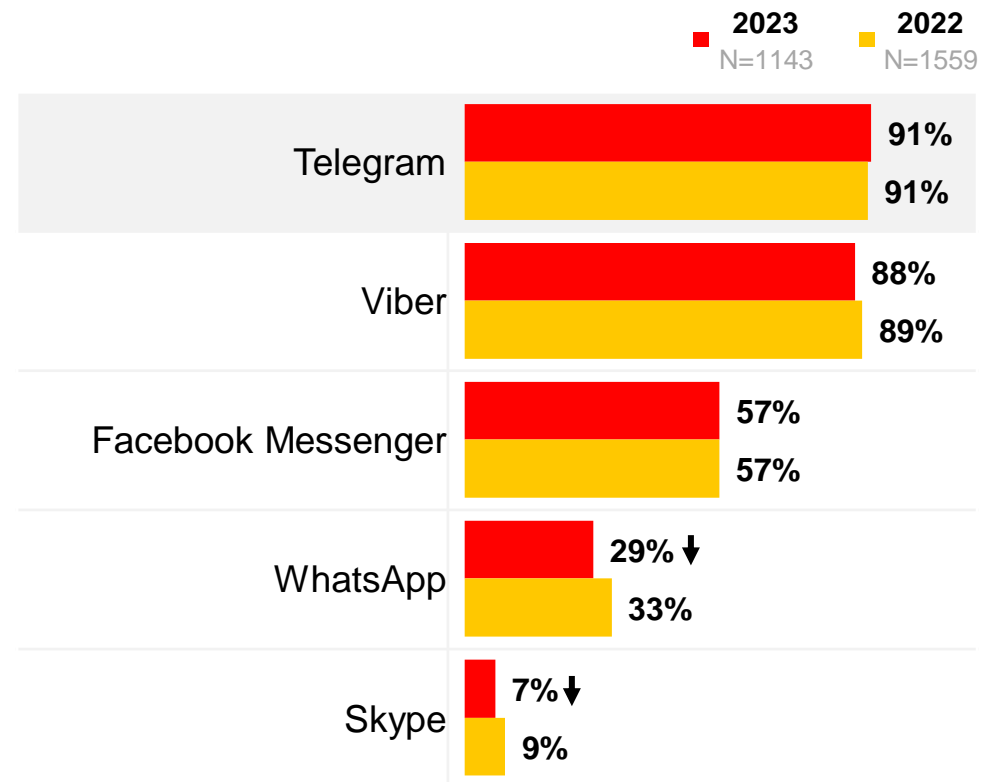
КОРИСТУВАННЯ СОЦ. МЕРЕЖАМИ ТА МЕСЕНДЖЕРАМИ

Соціальні мережі

База: всі респонденти

Месенджери

База: респонденти, які користувалися месенджерами за останній місяць

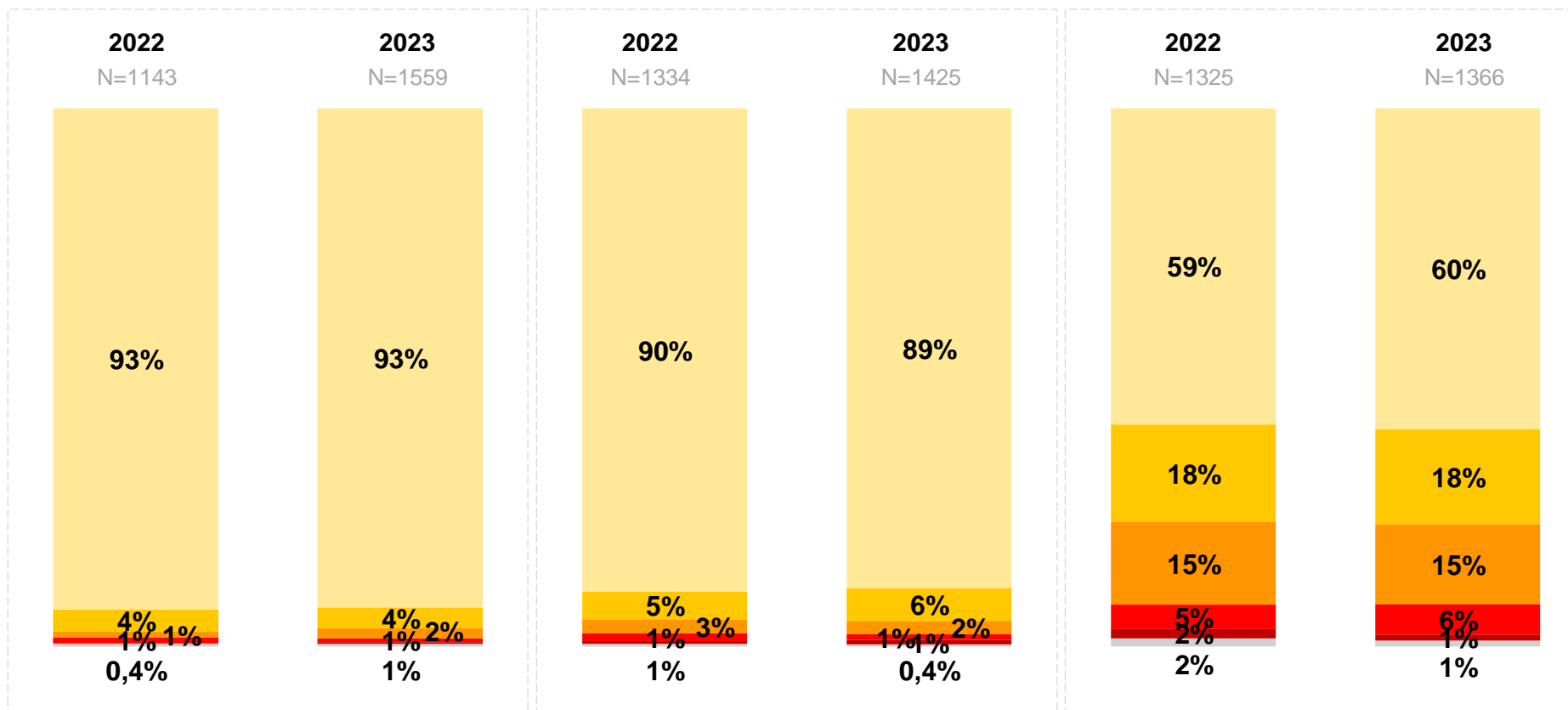
ЧАСТОТА КОРИСТУВАННЯ ДЖЕРЕЛАМИ (1/2)

Месенджери

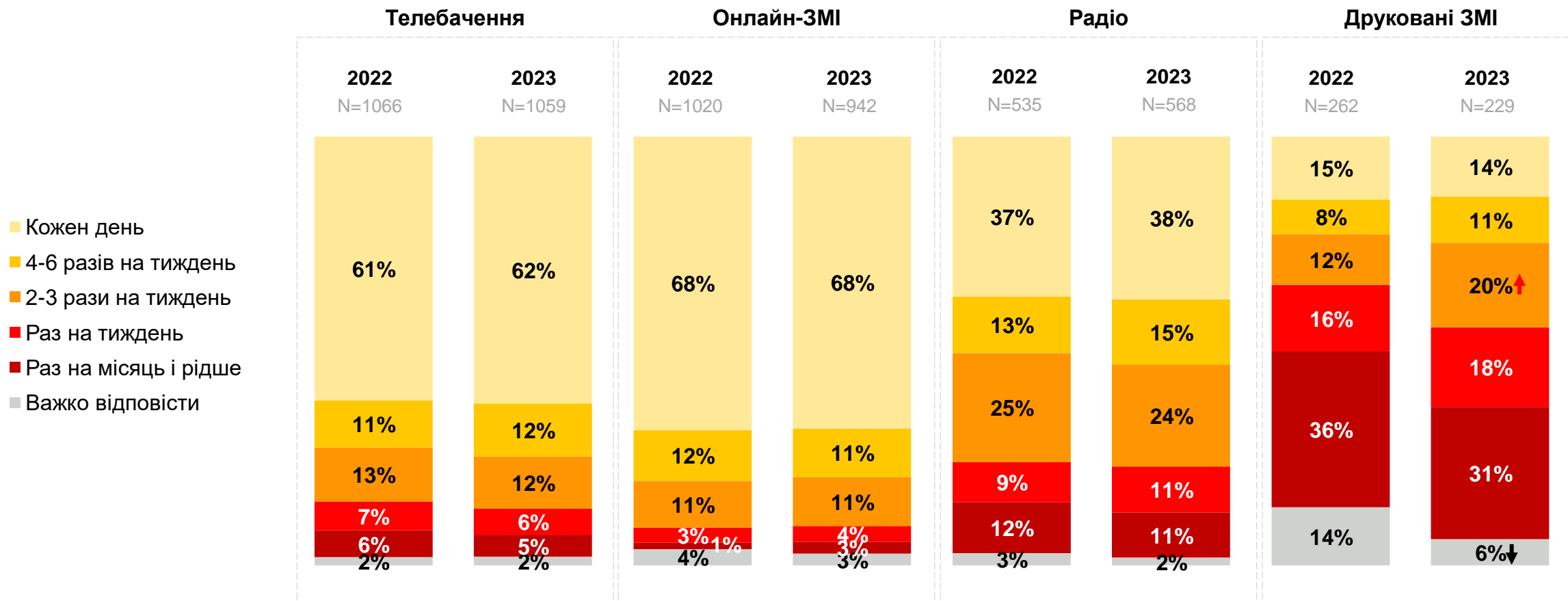
Соціальні мережі

YouTube

- Кожен день
- 4-6 разів на тиждень
- 2-3 рази на тиждень
- Раз на тиждень
- Раз на місяць і рідше
- Важко відповісти

ЧАСТОТА КОРИСТУВАННЯ ДЖЕРЕЛАМИ (2/2)

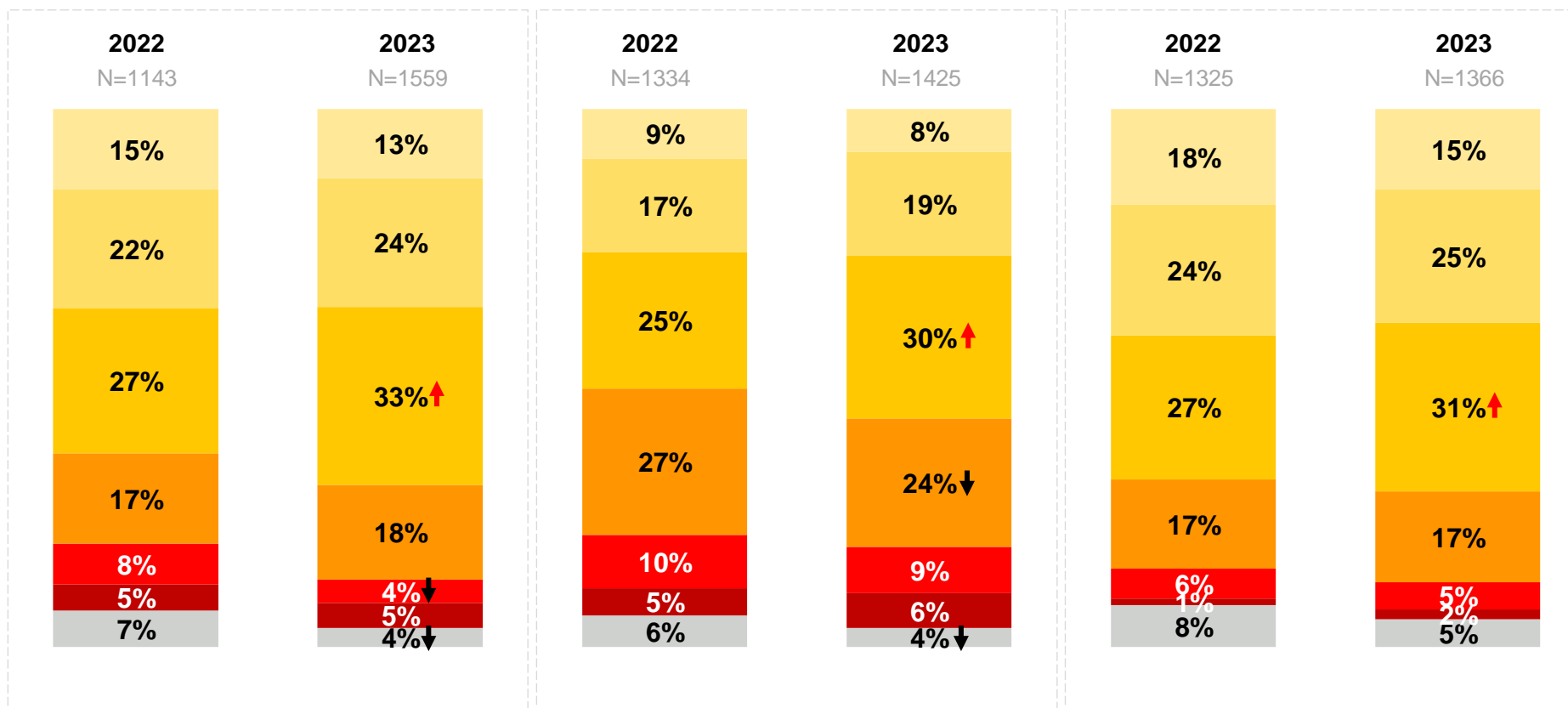
ЧАС, ВИТРАЧЕНИЙ НА КОРИСТУВАННЯ ДЖЕРЕЛАМИ (1/2)

Месенджери

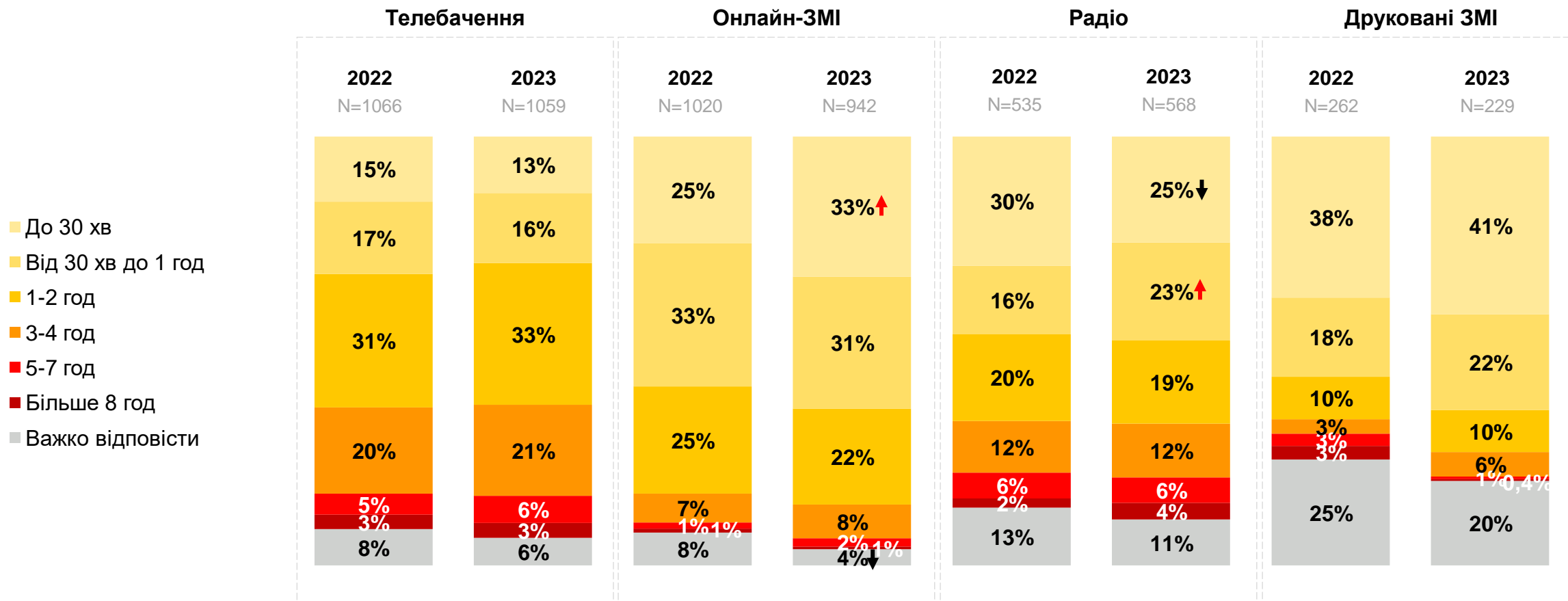
Соціальні мережі

YouTube

- До 30 хв
- Від 30 хв до 1 год
- 1-2 год
- 3-4 год
- 5-7 год
- Більше 8 год
- Важко відповісти

ЧАС, ВИТРАЧЕНИЙ НА КОРИСТУВАННЯ ДЖЕРЕЛАМИ (2/2)

База: респонденти, які користувались цими джерелами інформації за останній місяць
В середньому, скільки годин на день Ви витрачаєте на користування ...?

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**,
в порівнянні з попередньою хвилиною

ПРОФІЛЬ ОПИТАНИХ УКРАЇНЦІВ*

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

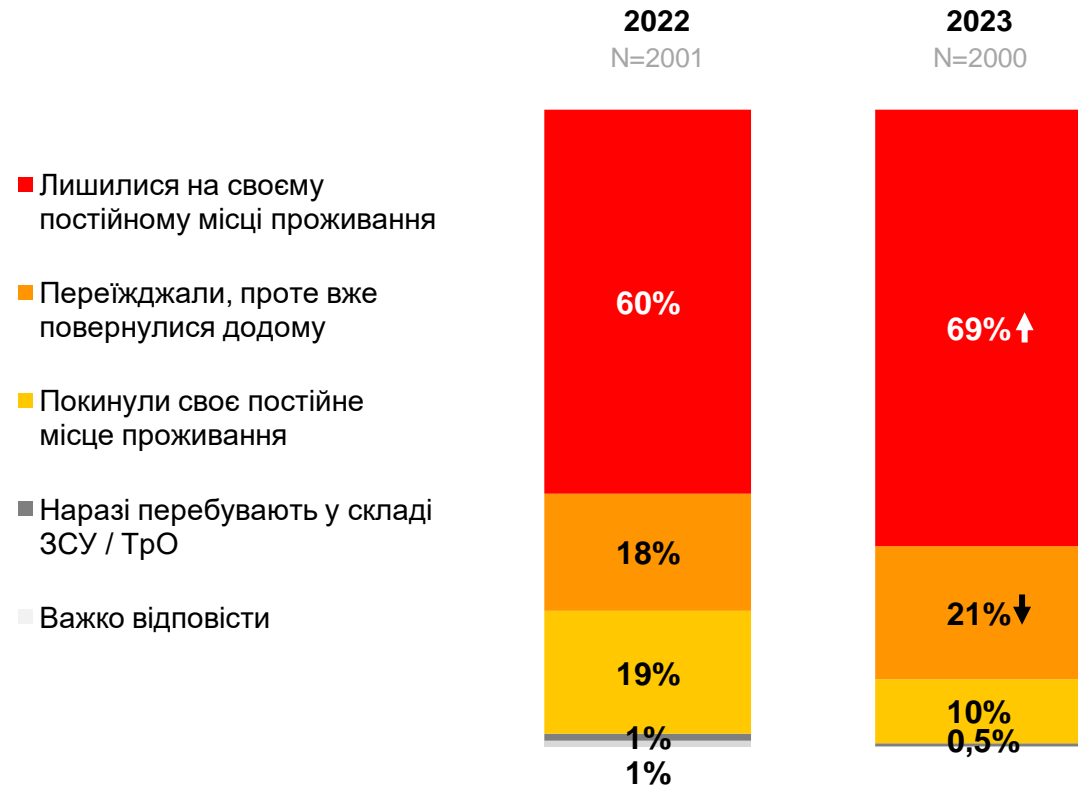
*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами

ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНЦІВ* ЧЕРЕЗ ПОВНОМАСШТАБНУ ВІЙНУ

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма ментального здоров'я

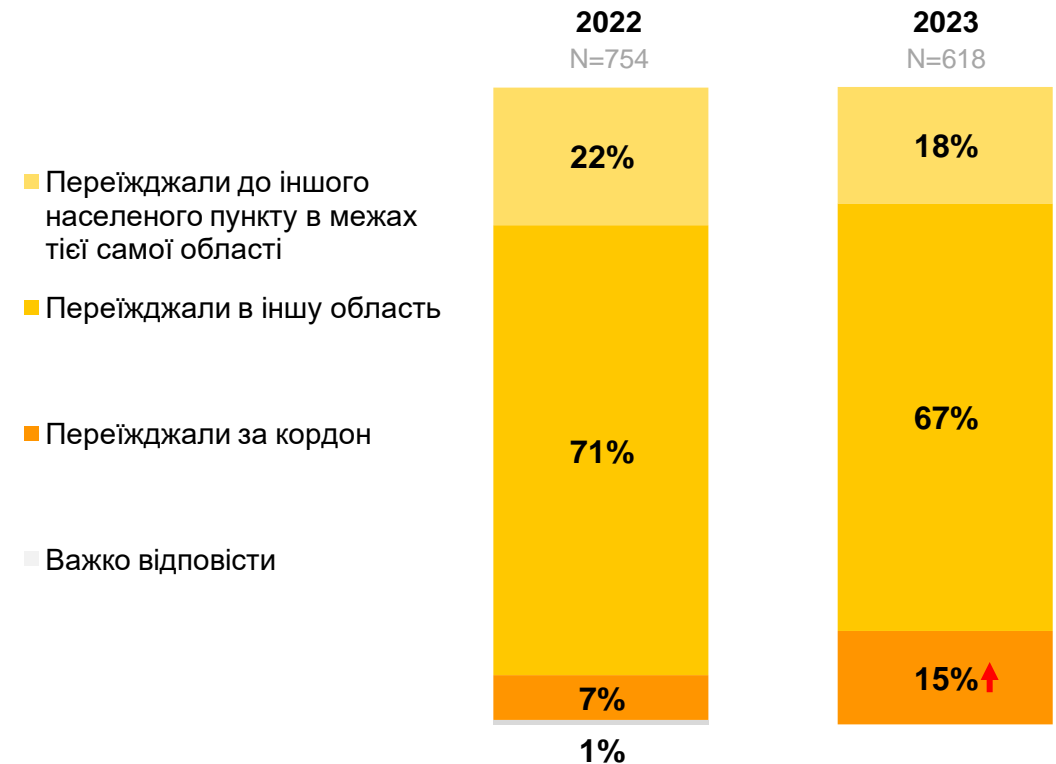
Координаційний центр
з психічного здоров'я
Кабінету Міністрів України

Дії у зв'язку з повномасштабною війною

База: всі респонденти

Напрямки переміщення

База: респонденти, які були змушені переїхати з постійного місця проживання

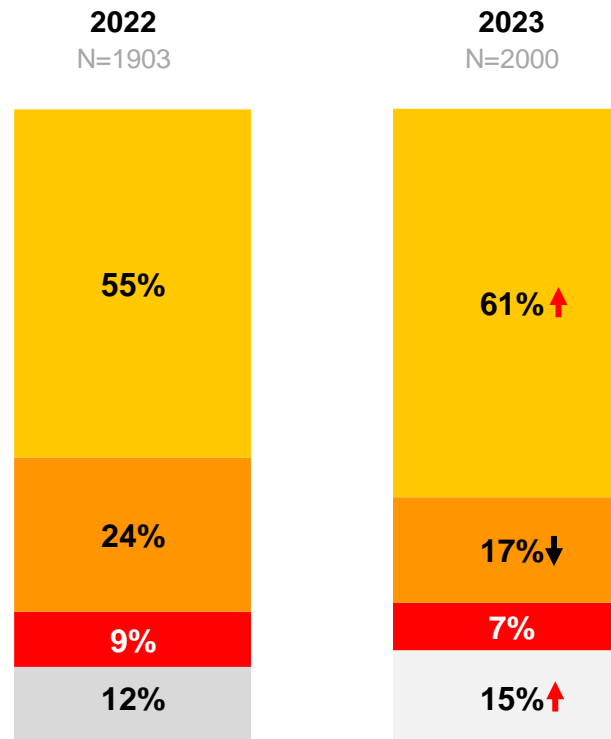
*Українці – жителі міст 50 тис+ віком 18-60 років, які користуються смартфонами
Яка з наведених нижче фраз найкраще відображає Ваші дії у ситуації війни росії проти України (після 24 лютого 2022 року) | Куди Ви переїжджали після початку повномасштабного вторгнення (після 24 лютого 2022 року)? (якщо Ви переїжджали кілька разів, виберіть варіант, де Ви залишалися найдовше)

↑↓ Статистично значущо **вище/нижче**, в порівнянні з попередньою хвилиною

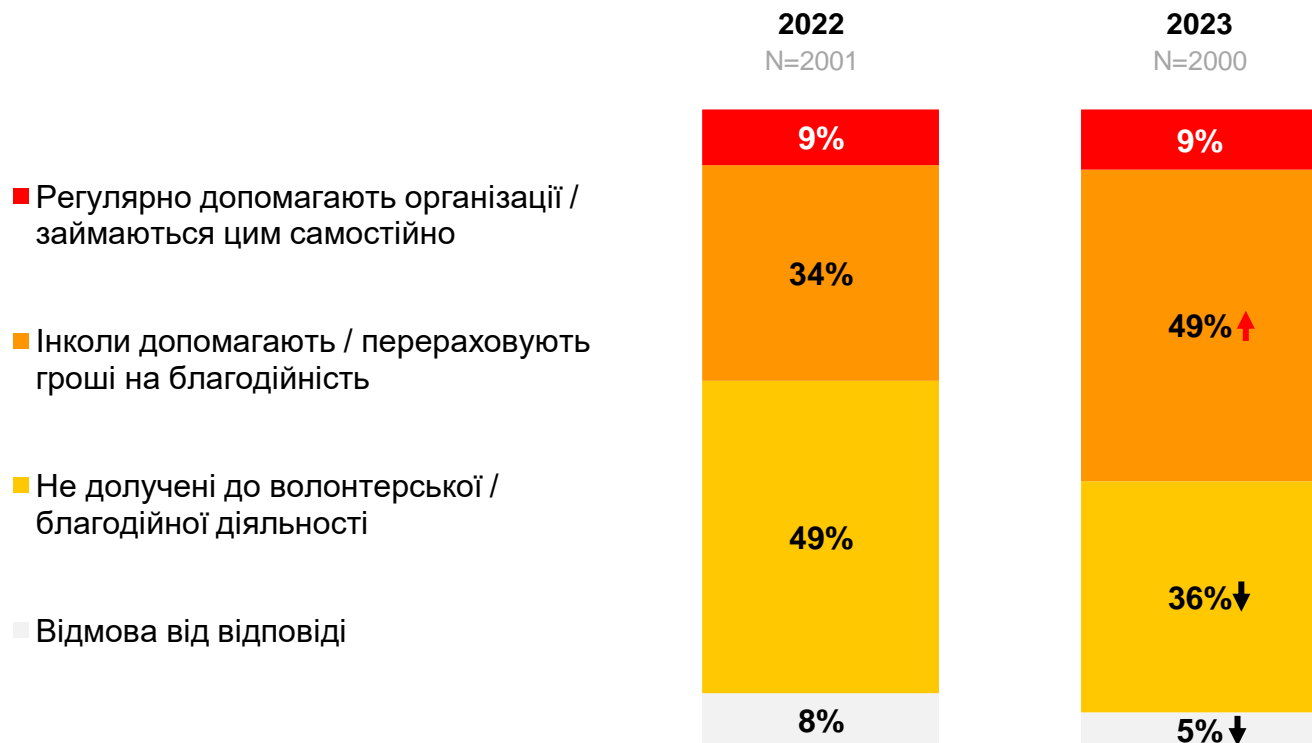
РЕЛОКАЦІЯ У РАЗІ ЗАГОСТРЕННЯ СИТУАЦІЇ

У разі загострення ситуації будуть...

- Залишатися там, де зараз перебувають
- Переміститися далі в межах України
- Переміститися за кордон
- Важко відповісти

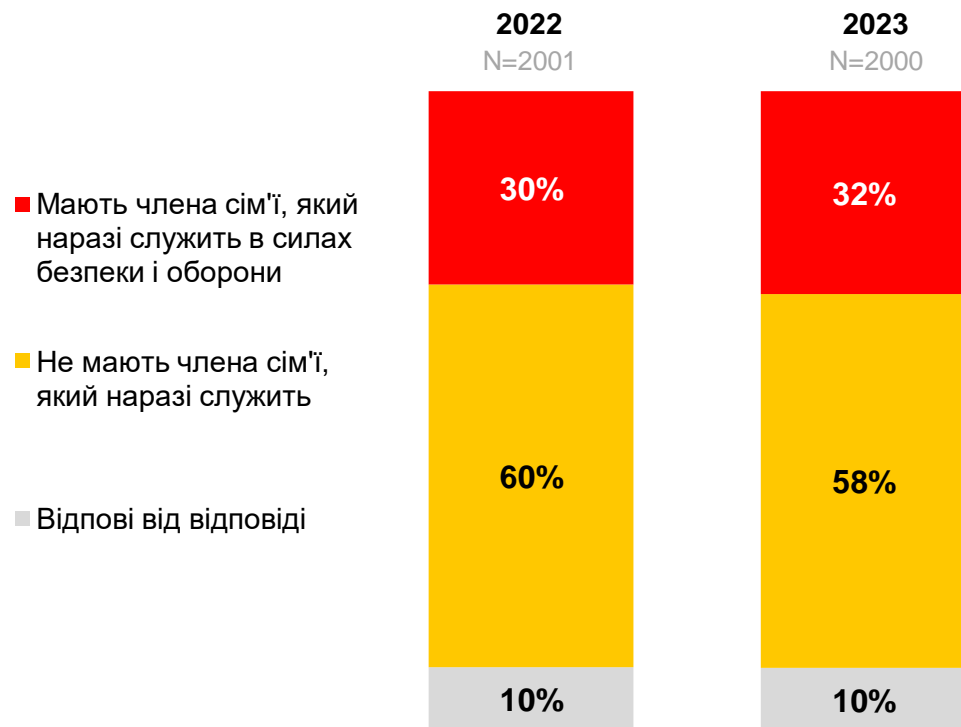

ДОЛУЧЕНІСТЬ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

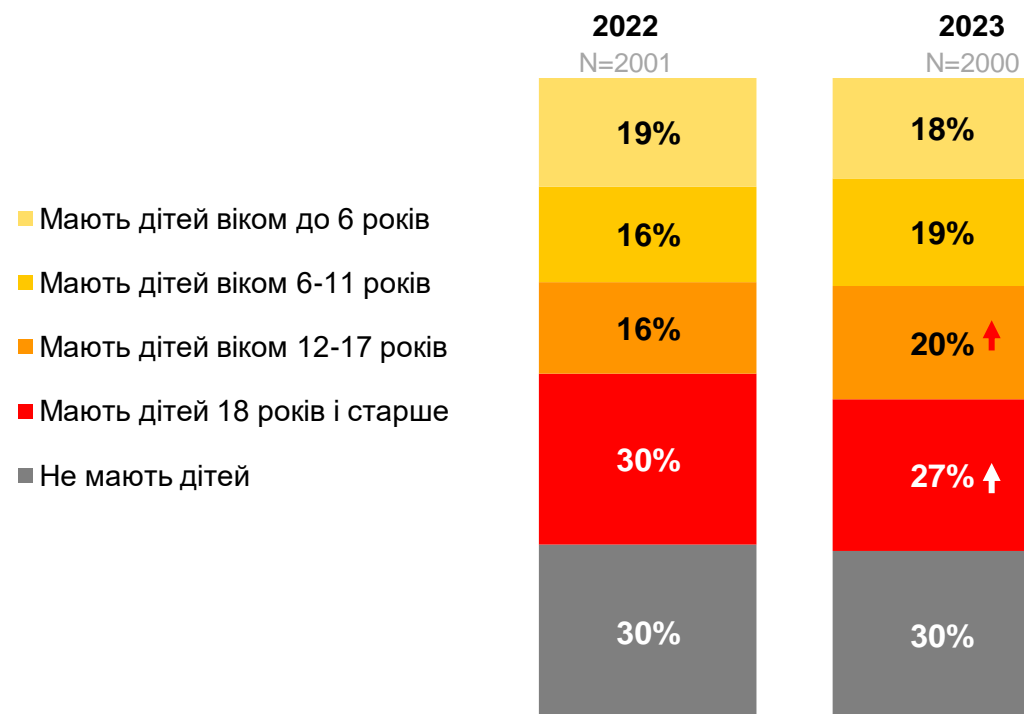

НАЯВНІСТЬ У СІМ'І ВІЙСЬКВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ДІТЕЙ

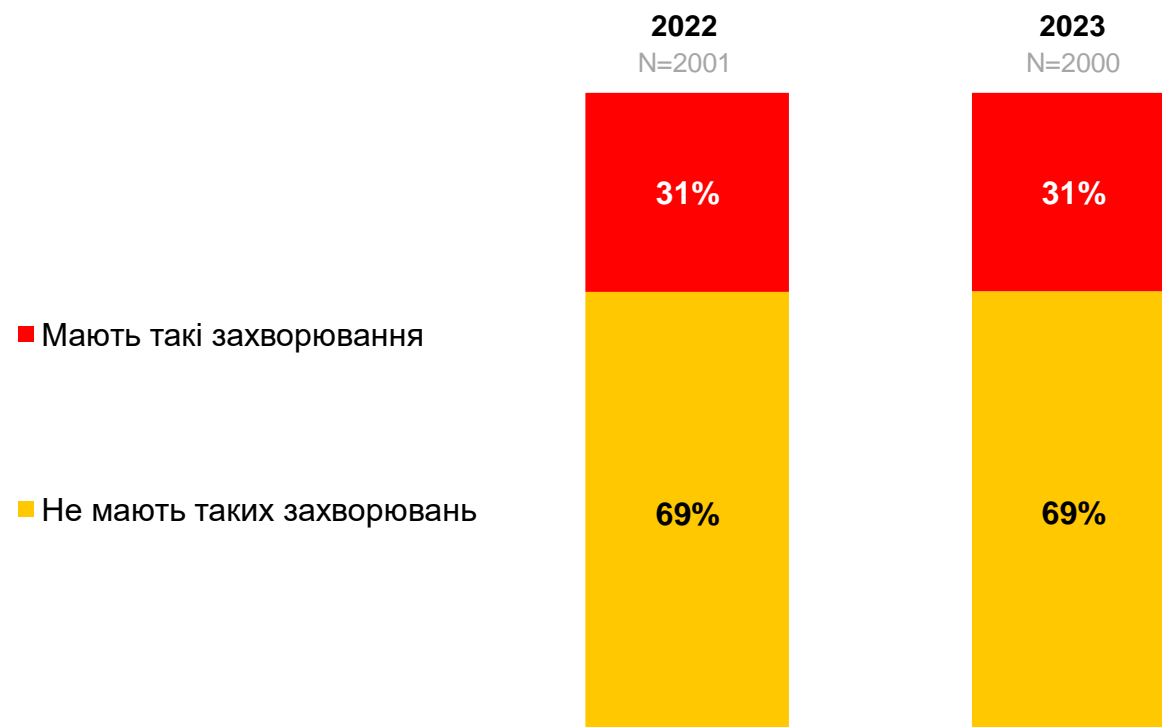
Наявність членів сім'ї, які служать

Наявність дітей у сім'ї

НАЯВНІСТЬ ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ

База: всі респонденти

Чи є у Вас хронічні захворювання, що суттєво впливають на Ваше повсякденне життя (зокрема інвалідність від народження, через отримані поранення тощо)?

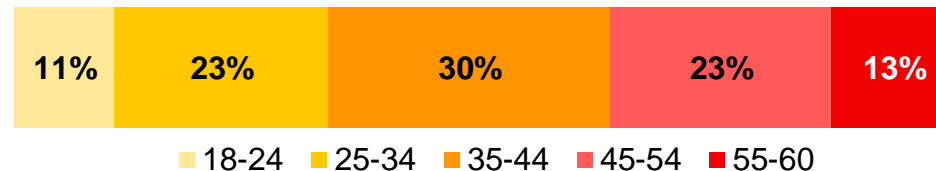
Статистично значущо **вище/нижче**, в порівнянні з попередньою хвилиною

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ: Хвиля 2

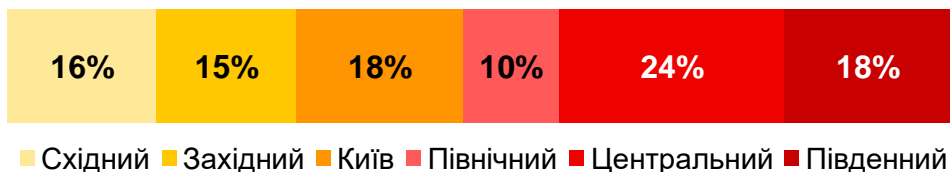
Стать

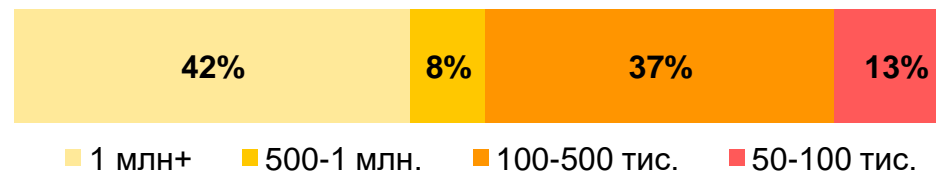
Вік

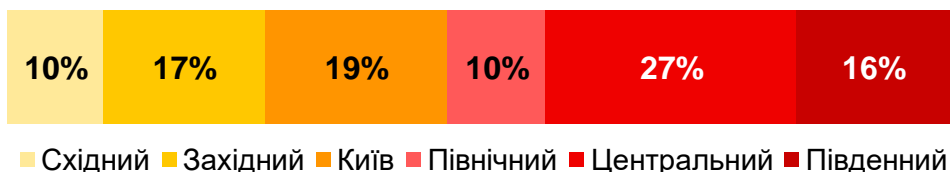
Регіон (до війни)

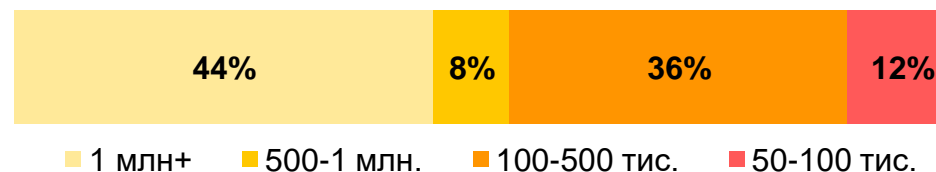
Розмір населеного пункту (до війни)

Регіон (поточний)

Розмір населеного пункту (поточний)

Gradus Research
Company

